

Záměr: Z/2024/88248
Řízení: R/2024/79342
Č.j.: R/2024/79342/18

Dne: 18.05.2025

Úřad: Městský úřad Šumperk - DOSS
nám. Míru 364/1
78701 Šumperk

Adresát:
Rozdělovník

8bqb4gk

Vyřizuje: Monika Paulová, DiS.
Tel: +420583388332

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Výroková část

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, oddělení státní památkové péče, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona o státní památkové péči“), obdržel dne 5.12.2024 žádost žadatele, kterým je Město Šumperk, IČO 00303461, nám. Míru č.p. 364/1, 787 01 Šumperk 1, kterého zastupuje na základě plné moci i Jiří Frysem, FRYS – stavební projekce, IČO: 10644334, Langrova 12, 787 01 Šumperk, o vydání závazného stanoviska v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ve věci:

udržovacích prací - celkové opravy střech Pavlínina dvora (mimo severní křídlo), Hlavní třída 22, Fialova č.p. 342/1, Šumperk - nemovitá kulturní památka muzeum s areálem parku, tzv. Pavlínin dvůr, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 26786/8-1278, na pozemku st. p. 184/1, 184/4 a 184/5 v katastrálním území Šumperk.

Podle § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), vydává správní orgán toto závazné stanovisko:

Práce: udržovací práce - celková oprava střech Pavlínina dvora (mimo severní křídlo), Hlavní třída 22, Fialova č.p. 342/1, Šumperk - nemovitá kulturní památka muzeum s areálem parku, tzv. Pavlínin dvůr, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 26786/8-1278, na pozemku st. p. 184/1, 184/4 a 184/5 v katastrálním území Šumperk, spočívají dle předložené žádosti doplněné dne 20.1.2025 a PD pro povolení záměru "Oprava střechy jihovýchodního křídla Pavlínina dvora, Fialova 1a, 787 01 Šumperk", zprac.: Jiří Frys - stavební projekce, Langrova 12, 787 01 Šumperk, říjen 2024, ve: *výměně střešní krytiny a s ní spojenými souvisejícími pracemi (výměna části bednění a klempířských prvků, stávajících střešních výlezů, doplnění sněhových zachytávačů) na všech křídlech Pavlínina dvora vyjma křídla severního (bývalý panský dům – kryto břidlicí a částečně plechem). Místo stávajících šedých azbestocementových a vláknocementových šablon bude použita šablona z barevného legovaného hliníkového plechu o velikosti 29 x 29 cm, v barvě antracitu. Skladba střešní konstrukce je nově navržena s odvětrávanou mezerou 40 mm s odvětráním u hřebene zdviženým hřebenem s použitím typového hřebenáče. Součástí nové krytiny je také osazení sněhových háků v ploše střechy a trojřadých střešních zachytávačů sněhu nad vstupy objektu, navýšení protipožární stěny formou nadbetonování, osazení nových střešních výlezů a odvětrání kanalizace objektu. Stávající střešní svody z TiZn budou nahrazeny svody ze stejného plechu jako je navržena krytina, tedy z hliníku, v barvě antracitu. V rámci výměny střešní krytiny má být provedena také revize stavu bednění a případná výměna poškozených částí, kdy je počítáno s cca 40 % výměnou tohoto bednění, realizace prací bude probíhat postupně, dle fin. možností vlastníka;*

jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné v celém rozsahu dle předloženého záměru.

Odůvodnění

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, oddělení státní památkové péče, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 5.12.2024 žádost žadatele, kterým je Město Šumperk, IČO 00303461, nám. Míru č.p. 364/1, 787 01 Šumperk 1, kterého zastupuje na základě plné moci i Jiřím Frysem, FRYS – stavební projekce, IČO: 10644334, Langrova 12, 787 01 Šumperk, o vydání závazného stanoviska v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ve věci udržovacích prací - celkové opravy střech Pavlínina dvora (mimo severní křídlo), Hlavní třída 22, Fialova č.p. 342/1, Šumperk - nemovitá kulturní památka muzeum s areálem parku, tzv. Pavlínin dvůr, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 26786/8-1278, na pozemku st. p. 184/1, 184/4 a 184/5 v katastrálním území Šumperk. Dnem následujícím po dni podání bezvadné žádosti bylo dle § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno řízení. Správní orgán si dne 10.12.2024 vyžádal vyjádření odborné organizace památkové péče. Zástupce NPÚ požádal dne 18.12.2024 o prodloužení lhůty k poskytnutí vyjádření, tato byla prodloužena do 10.1.2025. Vyjádření NPÚ bylo zasláno 8.1.2025 (doručeno dne 10.1.2025). Následně správní orgán vyzval žadatele k vyjádření se k podkladům ve stanovené lhůtě a současně nařídil ve věci ústní projednání. V rámci seznámení se s podklady správní orgán od žadatele obdržel prohlášení o změně rozsahu prací s tím, že z původně zamýšlené výměny krytiny pouze nad jižním a jihovýchodním křídlem dojde k výměně nad všemi křídly mimo severního s tím, že rozsah souvisejících prací je ve stejném charakteru jako u původně plánovaného nižšího rozsahu prací. S ohledem na změnu záměru si tedy správní orgán vyžádal nové vyjádření odborné organizace. K zamýšleným pracím se nově písemně vyjádřil zástupce NPÚ, ú.o.p. Olomouc pod č. jednacím NPU-391/5939/2025 dne 5.2.2025.

Na základě podnětu NPÚ, ú. o. p. Olomouc ze dne 4.3.2025 přezkoumal nadřízený správní orgán Krajský úřad Olomouckého kraje, závazné stanovisko

orgánu I. stupně a na základě zjištěných skutečností rozhodl ve zkrácené přezkumném řízení tak, že závazné stanovisko ze dne 20.2.2025 č.j. R/2024/79342/16 zrušil. Na základě výše uvedených skutečností právní orgán vydal nové závazné stanovisko, ve které zhojil nedostatky předchozího závazného stanoviska, uvedené v rozhodnutí nadřízeného správního orgánu.

NPÚ ve svém vyjádření uvedl: "Jak již bylo sděleno v předešlém písemném vyjádření týkajícím se výměny krytiny pouze nad jihovýchodním křídlem avlína dvora (vyjádření ze dne 8. 1. 2025 čj. NPU-391/112053/2024) i na osobním jednání konaném 7. 1. 2025 (protokol o úkonu památkové péče - záměr/ řízení/ čj.: Z/2024/88248 // R/2024/79342 // R/2024/79342/8), výměna stávající střešní krytiny z azbestocementových a vláknocementových šablon na kulturní památce za krytinu z hliníkových šablon, tedy novodobou imitaci starších krytin, včetně výměny klempířských prvků, není z pohledu dopadu záměru na kulturně-historické předmětné stavební památky vhodná. Její případnou realizací by totiž došlo k proměně památky, její věrohodné a ustálené podoby, a k provedení úprav, které by podstatným způsobem zasáhly do její autenticity. Z důvodu zásady věrohodného ztvárnění materiálu a zásady kontextuálního přístupu v památkové péči je nutné u střešní krytiny zvolit pro danou oblast typický a tradiční materiál. Zdůrazňujeme, že trvanlivost střešní krytiny a její nároky na následnou údržbu nejsou pro připuštění této krytiny z hlediska zájmů státní památkové péče rozhodující a nemohou tak být důvodem pro její připuštění. V této věci také uvádíme, že od počátku jednání zastáváme konzistentní negativní postoj v užití novodobé hliníkové šablony u urbanisticky, architektonicky i historicky důležitého objektu (kulturní památky), a to především z důvodu základního a principiálního požadavku památkové péče na zachování materiálové autenticity střešního pláště a autenticity dochování vizuálního působení střešního pláště památkově chráněného objektu. Výměnou stávajících azbestocementových (eternitových) šablon a jejich novějších alternativ – vláknocementových šablon, dojde dle našeho názoru k umenšení kulturně-historické hodnoty objektu, bude narušena materiálová autenticita střešního pláště, a dojde k negativnímu zásahu do věrohodnosti provedení vnějšího pláště památky (k jeho zfalšování). Upozorňujeme také na odlišný proces stárnutí novodobého materiálu (legovaný hliník) oproti původním historickým materiálům, čímž památka do

budoucná ztrácí nejen na své vizuální autenticitě, ale také se zmenšuje její dokumentární funkce. Vláknocementová krytina představuje alternativu starší azbestocementové krytiny, která se stala v Šumperku díky založení závodu na výrobu eternitu v roce 1909 nejrozšířenější krytinou, a je jí dodnes. Azbestocementová krytina tak v Šumperku ve velkém případě nahradila starší pálené krytiny (většinou se jednalo o bobrovku ve dvojitém krytí – stejně jako u řešeného objektu hospodářské části Pavlínina dvora), břidlicové krytiny či případně zinkový či ocelový plech, které během 19. století a počátku 20. století nahrazovaly starší krytiny spalné. Břidlicové a posléze eternitové střechy byly tradičně kryté tzv. moravským způsobem krytí s okrajovými lemovkami při hřebeni, stycích střešních rovin a okapním okraji střech. Azbestocementová šablona se v regionu používá více než jedno století a má tak zde své lokální a historické opodstatnění. Z tohoto důvodu je eternitová/vláknocementová šablona, dnes chápána jako historická, a s regionem velmi spjatá krytina. Naopak použití hliníkové šablony nemá v regionu žádné historické odůvodnění. Krytina a klempířské prvky vyrobené z hliníkového plechu nejsou po materiálové stránce doloženou historickou stavební konstrukcí ani pro daný objekt a ani pro území historického jádra města Šumperka. Hliník jako krytina – konkrétně Alukryt (tedy hliníková krytina jiného tvaru i velikosti) – se začal používat na území Olomouckého kraje až ve druhé polovině 20. století, a to z důvodu nedostatku kvalitní tradiční krytiny, kdy byl používán jako provizorní řešení havarijních stavů s hlediskem jeho následné náhrady historicky adekvátní krytinou, jakmile bude tato krytina dostupná. Při případném použití hliníkové krytiny a klempířských prvků by se tedy pro danou památku a prostředí jednalo o nevěrohodnou úpravu falšující její starší autentický vzhled. Co se týče konkrétní zde navržené hliníkové šablony o rozměru 29 x 29 cm, jedná se o výrobek, který se na českém trhu objevil teprve v nedávné minulosti. Kromě narušení materiálové autenticity střešního pláště dojde také k narušení dochovaného autentického vizuálního působení střešního pláště, jelikož s výměnou krytiny souvisí také osazení novodobých střešních prvků jako je odvětrání střešního pláště typovým hřebenáčem, osazení sněhových háků v celé ploše střechy, vyvedení odvětrání kanalizace (jež ani není blíže specifikováno, v jakých místech se má nacházet – tedy zda a v jaké míře se bude pohledově uplatňovat). Takovéto doplňky v rámci celistvého střešního pláště mohou poškodit jednotnost a vizuální působení

střechy kulturní památky. Z pohledu nároku na zachování autenticity a věrohodnosti vnějšího pláště dané kulturní památky tedy nelze s navrženým vágně specifikovaným řešením souhlasit. Jednalo by se o úpravy a o prvky, které se v takové podobě na střeších památky v minulosti nikdy nevyskytovaly nebo které by se – v případě nehodné, blíže nespecifikované realizace – na památce nemusely či nemohly uplatňovat. Opětovně upozorňujeme, že hlavním cílem památkové péče je hledisko zachování veškerých hodnot střech v jejich autenticitě, přičemž jde nejen o dochování materiálového vyjádření střech (autenticity materiálu), ale i o dochování vizuálního působení střech (autenticity vzhledu). Tato kritéria předložený návrh podle našeho názoru příliš nezohledňuje. Ve výsledku se bude jednat o vizuálně výraznou, neautentickou a ahistorickou úpravu střešního pláště. Historicky adekvátní (tradiční) krytinou pro danou historickou stavební památku, doloženou na jejích střeších, jsou šablony břidlice, které se na objektu vyskytovaly ještě na počátku 80. let dvacátého století, a tato krytina je tak spojená se současnou podobou střešního pláště, který definuje velké množství vikýřů, stejně tak lze použít šablony vláknocementové krytiny, které se na objektu v současnosti nachází, samozřejmě ve formátu a způsobu krytí doloženém na objektu. Další krytinou, o které lze diskutovat, je pálená taška typu bobrovky, která se na objektu a v území, taktéž historicky vyskytovala. Připomínáme zde tezi Benátské charty, že nové materiály a technologie se mohou při obnově architektonického dědictví uplatnit teprve v okamžiku, kdy se tradiční prostředky ukázaly nedostatečnými, a to v daném konkrétním případě nenastalo. Užití odpovídajících tradičních materiálů a postupů má v památkové péči význam samo o sobě pro uchování stavební tradice. Pro každý materiál jsou charakteristické a nezaměnitelné určité optické vlastnosti a způsob stárnutí. Změna materiálu se tak nutně projeví i ve vzhledu vnějšího pláště, což má ve výsledku negativní dopad na kulturně-historické hodnoty chráněných statků. Dále upozorňujeme, že potencionálním užitím této novodobé krytiny na kulturní památce (navíc na památce nacházející se v centru města a ve vlastnictví města) se v očích veřejnosti prohlubuje a utvrzuje precedentní situace, kdy je tato krytina, tedy novodobá hliníková šablona, vnímána jako legitimní a adekvátní, historicky věrohodná střešní krytina, vhodná ke krytí střech u kulturních památek. Tato problematická situace tak do budoucna problematizuje a komplikuje další jednání s veřejností a volbu

adekvátních krytin u kulturních památek či v památkově chráněných územích. Podle našeho názoru nelze operovat ani s argumentací dřívější akceptace hliníkové krytiny na jiných objektech kulturních památek. Pokud bylo v nedávné době chybně a bez řádného zdůvodnění připuštěno použití takového druhu ahistorické krytiny, pak podle našeho názoru není možné odkazovat na srovnatelnost či obdobnost situací. Naopak je třeba takováto dřívější pochybení podrobit kritické reflexi a nadále již nepřipustit, aby se podobná pochybení opakovala, protože v opačném případě by při multiplikaci takových nevhodných úprav hrozilo, že kulturní památky přijdou o své základní kvality, dokumentární a kulturně-historické hodnoty. V této věci citujeme z rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odbor sportu kultury a památkové péče ze dne 4. 7. 2019 (čj./sp.zn.: KUOK 57635/2019 // KÚOK/50471/2019/OSKPP/685): „Je-li posun v názoru státní památkové péče, na užití novodobých prvků pochopitelný a odůvodnitelný, může se správní orgán od dosavadní praxe odchýlit. (...) Zde nutno uvést, že benevolentní postup uplatňovaný v minulosti u jiných staveb, nemůže být precedentem v dalších řízeních.“ Obdobný výrok je uveden také v rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odbor sportu kultury a památkové péče ze dne 31. 1. 2024 (čj./sp.zn. KUOK 20211/2024 // KÚOK/140414/2023/OSKPP/685), kde je řešena téměř analogická situace jako zde – tedy výměna stávající vláknocementové šablony za nově navrženou hliníkovou šablonu – a argumentace orgánu státní památkové péče o použití této hliníkové šablony z důvodu jejího povolení na jiné kulturní památce v minulosti je zde jednoznačně vyvrácena. „Zásada, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, je zásadou legitimního očekávání a vychází z toho, že rozhodl-li správní orgán určitou věc za určitých podmínek určitým způsobem, měl by všechny další podobné případy rozhodovat obdobným způsobem. Jedná se o jednu ze základních zásad vztahující se na všechny formy správní činnosti orgánů veřejné správy. Ze zákazu libovůle a neodůvodněné nerovného zacházení (viz čl. 1 věta první Listiny základních práv a svobod) vyplývá princip zásadní vázanosti správního orgánu vlastní správní praxí v případě, že mu zákon dává prostor pro uvážení, pokud se taková praxe vytvořila. Zároveň je ale nutno vzít v úvahu, že ne každé rozdílné posuzování obdobných situací musí být nutně libovůlí a neodůvodněné nerovným zacházením. Odchýlit se od určité správní praxe, jež se případně vytvořila, totiž správní orgán může, avšak zásadně

pouze pro futura, z racionálních důvodů a pro všechny případy, kterých se praxí zavedený postup správního orgánu dotýká. Pokud bylo v nedávné době připuštěno použití takového druhu ahistorické krytiny, nelze do budoucna odkazovat na obdobnost situací, neboť v rámci legitimního očekávání nelze uznat takový postup, který by si vytkl za cíl umenšení hodnot předmětné kulturní památky. To znamená, že správní orgán nemusí nadále dodržovat svoji předchozí nezákonnou správní praxi, i když nebyla relevantně napadena či jinými mechanismy uvedena do souladu se zákonem, ale může dodržovat takovou správní praxi, která se pohybuje v mezích prostoru pro uvážení, jež je mu zákonem dána.“

Areál kulturní památky Pavlínina dvora se Sady 1. máje byl původně areál rozsáhlého předměstského zemědělského dvora ze začátku 19. století, přestavěný na muzeum v historizujícím slohu, se Sady 1. máje, které vznikly spojením původního parku se zahradou vily Doris. V šedesátých letech 20. století byl dvůr, zejména jeho hospodářská část v takovém stavebně technickém stavu, že mělo dojít k jeho částečné demolici. K záchraně objektu došlo díky skutečnosti, že zde od padesátých let využívalo většinu prostor muzeum. V roce 1966 byla v západním křídle, které mělo být původně demolováno, vybudována velká výstavní síň. Využívání prostorů původního hospodářského dvora pro potřeby muzea (tehdy Vlastivědného ústavu), tak vedlo k záchraně objektu, který byl původně kvůli svému špatnému stavu určen k demolici. Později byla s ohledem na špatný stav zbořena jižní nárožní část východního křídla a jižní křídlo, které bylo přebudováno k potřebám stávajícího kulturního domu, jehož výstavba probíhala v letech 1976 až 1980. Postupně během 70. a 80. let minulého století probíhala rekonstrukce podkroví východního a západního křídla, která je spojena také s výraznou změnou hmoty stavby danou osazením velkého počtu vikýřů s valbovou stříškou, prostory našly novou funkci v podobě kanceláří a dalších provozních prostor pro potřeby muzea a kulturního domu. Střešní konstrukce západního, východního a jižního křídla: jedná se o sedlové střechy, kryté kombinací eternitových a vláknocementových šablon o rozměru 30 x 30 cm (podkladem je dřevěné bednění a asfaltový pás), na kterých je v pravidelném rytmu osazena řada vikýřů s valbovou stříškou, klempířské prvky z titanzinku. Prosvětlují a rozšiřují užitnou plochu podkroví, využívanou pro kancelářské účely. Jižní

křídlo (konkrétně jeho část odlišená parcelním číslem – parc.č. 184/4) bylo nově vystavěno (zbouráno 1978, kolaudace 1982). Ve snaze udržet jednotný ráz prostoru dvora se i jeho architektura hmotou přiblížila ostatním dvěma hospodářským křídlům. Nově byla při rekonstrukci do jižního křídla vložena střední prosklená část, která umožňuje průhled do tzv. rajského dvora. Střecha hlavní budovy šumperského muzea (severní křídlo) byla na základě staršího stavu v minulosti nově pokryta břidlicí. Střechy hospodářského dvora před rekonstrukcí podkroví (tedy cca do konce 60. let minulého století) byly kryté pálenou taškou typu bobrovka ve dvojitém krytí (viz fotodokumentace z archivu NPU, detašované pracoviště v Šumperku). Při úpravě podkroví související s vestavbou vikýřů byla pálená krytina vyměněná za přírodní břidlici. Snaha o jednotný koncept pojetí celého bývalého hospodářského dvora je patrná také z faktu, že břidlice byla také na počátku 80. let minulého století krytinou zvolenou na střechu znovu postaveného jižního křídla (viz fotodokumentace z archivu Vlastivědného muzea Šumperk). Postupem času byla břidlicová krytina na původních hospodářských křídlech objektu nahrazena šedou eternitovou šablonou a posléze doplněna šablonou vláknocementovou.

Komplex Pavlínina dvora představuje významný historický, architektonický i urbanistický prvek města. Předmětem ochrany je zachování památkových hodnot, které tvoří autentické hmotové a materiálové řešení hodnotné architektury v historizujícím slohu. Ke kulturně-historickým hodnotám nemovité kulturní památky patří jeho architektonické a urbanistické začlenění do zástavby obce, dochovaná hmota, původní svislé a vodorovné konstrukce, střešní původní konstrukce včetně krovu a vnitřní dispozice, dobově odpovídající vizuální působení střech včetně jejich materiálového řešení (autenticita dochování vizuálního působení a autenticita materiálu), materiálové řešení celého pláště budovy a řada uměleckořemeslných detailů (dochováno především u severního křídla bývalého panského domu). U nově postavené části jižního křídla Pavlínina dvora (parc.č. 184/4) patří ke kulturně-historickým hodnotám především objemové a architektonické pojetí této části stavby, tedy primárně hmota a plášť objektu, respektující a navazující na hmoty, tvarosloví i materiály okolních starších křídel.

Předložený návrh řeší udržovací práce - celkovou opravu střech Pavlínina dvora (mimo severní křídlo), Hlavní třída 22, Fialova č.p. 342/1, Šumperk - nemovitá kulturní památka muzeum s areálem parku, tzv. Pavlínin dvůr, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 26786/8-1278, na pozemku st. p. 184/1, 184/4 a 184/5 v katastrálním území Šumperk.

Správní orgán se při posouzení záměru se závěry NPÚ neztotožnil a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku závazného stanoviska. NPÚ sice uvedl jaké jsou kulturně-historické hodnoty památky, dále však neuvádí, jak budou tyto hodnoty konkrétně navrženými pracemi negativně dotčeny. Obecně uvádí pouze zásah do materiálové autenticity, přičemž tato je sama o sobě v daném případě sporná. V minulosti bylo na krytí střech jednotlivých částí Pavlínina dvora použito několik různých materiálů – keramické tašky bobrovky, přírodní břidlice a imitace břidlice v podobě osinkocementových šablon a následně vláknocementové šablony. Poslední jmenované typy krytin však již v minulosti byly voleny pouze jako náhražky krytiny z přírodní břidlice, jednalo se tedy o úpravu „falšující její starší autentický vzhled“. Pro obnovu střešního pláště byly ze strany NPÚ připuštěny 3 materiálové alternativy – 1. keramická taška – bobrovka ve dvojitém krytí; 2 – přírodní břidlice; 3 – vláknocementová šablona. V případě prvních dvou materiálů je jedná o tradiční historické materiály, jež sice mohou podpořit materiálovou autenticitu, ale jejich použití s ohledem na vysokou hmotnost a nutnost splnění požadavků ČSN na způsob provedení střešního pláště, by vyžadovalo nemalý zásah do stávající konstrukce krovu (zesílení stávající konstrukce krovu, vložením nových prvků z oceli, popř. příložek, či provedení zcela nové konstrukce krovu). Statické posouzení současné konstrukce krovu není možné s ohledem na to, že všechny konstrukce jsou skryty a rovněž není zcela možné určit přesné konstrukční spoje jednotlivých prvků, které by bylo možné podrobit dodatečnému statickému posouzení). V případě posledního materiálu by zásah do krovu nebyl z hlediska zatížení nutný, ale stále by se jednalo pouze o krytinu falšující starší autentický vzhled, byť hojně historicky užívanou (déle než 100 let) a do jisté míry již v oblasti „tradiční“, jak uvádí NPÚ. Správní orgán se v daném případě zabýval úvahou, co vedlo v minulosti vlastníka k výměně relativně krátce použité krytiny z přírodní břidlice, jejíž životnosti by měla výrazně přesahovat 50 let, ale která byla měněna cca po 15 letech od položení. Nabízí se

dva důvody. Buď se jednalo o natolik nekvalitní materiál, který vykazoval zásadní poškození nebo docházelo vlivem aplikace této těžké krytiny, bez adekvátní úpravy konstrukce krovu, ke statickým poruchám, které vedly k rozhodnutí nahradit tento těžký materiál jiným, splňujícím požadavek na omezení přetížení konstrukce vlastní hmotností střešního pláště. Posledním spíše spekulativním důvodem by mohla být aplikace dostupné střešní krytiny, která se vyráběla v místě, a proto bylo v dané době žádoucí vhodně "podpořit" ekonomiku a socialistické hospodaření místní firmy. Tato alternativa se však jeví jako nejméně pravděpodobná. Bohužel žádnou z výše uvedených úvah správní orgán nebyl schopen prokázat a doložit z historických pramenů a dostupných podkladů.

Co se týče nutných novodobých konstrukčních řešení – provedení skladby střechy s odvětrávanou mezerou a odvětráním této mezery v místě hřebene a dále osazení odvětrávacích prvků ZTI nad úrovní střešního pláště, musí správní orgán konstatovat, že se nejedná o specifikum pro navržený typ hliníkové krytiny, ale požadavky vyplývající z technických norem a předpisů, které jsou běžné u většiny skládaných střešních krytin dostupných na současném trhu, za předpokladu že mají být položeny nad prostory, které jsou využívány a neslouží pouze jako půda. Tzn. že i v případě použití vláknocementové šablony (jak připouští NPÚ) by bylo nutné provést tuto novodobou skladbu s odvětrávanou mezerou. Použití sněhových zábran v omezené míře pouze nad provozně vytíženými komunikačními úseky pak vychází z nutnosti zajistit bezpečné užívání stavby bez ohrožení života a zdraví osob i majetku. Dané řešení (skladby střechy s odvětrávanou mezerou) je nezbytné s ohledem na druhotné využití původních půdních prostor částí hospodářských křídel Pavlínina dvora, ze kterých byly v 70. a 80. letech minulého století vybudovány prostory využívané jako kanceláře, dílny či depozitáře. Tento zásadní, dnes již, historický zásah do celistvosti, materiálové podstaty a hmotové autenticity, v současné době vyžaduje aplikaci řešení, která dále generují nutnost použití takových materiálů a technologií, které budou v důsledku znamenat zachování památky jako celku, byť za cenu určitého kompromisního řešení.

Hodnoty kulturního dědictví a památek je nutno chápat nejen v podobě dílčí ochrany, ale především v podobě celkové, která je danými jednotlivými částmi tvořena. Některé z těchto částí se mohou více uplatnit na výrazu a vnější podobě památky, jiné představují její nedílnou součást a mají především konstrukční charakter. Pro nemovité kulturní památky jsou však velmi důležité základní stavebně konstrukční části staveb, jako jsou základy, nosné svislé i vodorovné konstrukce a střešní plášť. Dojde-li k poškození některé z těchto elementárních částí, může to znamenat v důsledku fatální následky pro památku jako celek. Dochází-li k poškozování stavby dešťovými srážkami, ať už vlivem použití nekvalitní střešní krytiny, špatně navrženým stavebně-technickým řešením či nekvalitně provedenou realizací, vždy může v důsledku dojít k ohrožení dalších historických hodnot a autentických součástí památky.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se správní orgán neztotožnil s názorem NPÚ, že trvanlivost a nároky na následnou údržbu nejsou při rozhodování o připuštění navrhované úpravy relevantním argumentem. Již v minulosti byla přijata mnohá řešení, která nebyla z hlediska běžné památkové praxe standardem, ale z hlediska zachování kulturně historických hodnot, sehrála v daném případě zásadní roli. V oblastech bývalých Sudet, které byly vždy ekonomicky na nižší úrovni, než např. oblasti střední Hané, by bez využití alternativních přístupů, dnes již mnohé památky ani neexistovaly. Lze se rovněž důvodně domnívat, že pokud by již v minulosti existovaly alternativně materiály, které by svou životností a rovněž i dalšími vlastnostmi vyhovovaly požadavkům památkové péče, byly by již dříve hojně užívány. Osinkocementová šablona představovala v době svého vzniku materiál, který všechny tyto požadavky splňoval (jednalo se o relativně levný a v místě dostupný materiál, který splňoval i požadavek na trvanlivost a stálost; svým tvarem, velikostí šablon a barevností do jisté míry imitoval přírodní břidlici). Novodobé požadavky na ekologickou produkci však zapříčinili, že jedna z podstatných složek, která hrála rozhodující roli právě v trvanlivosti materiálu, musela být odbourána. Současně vyráběné vláknocementové krytiny již vykazují značnou míru v omezení životnosti, jsou nestálobarevné a křehké, a proto jejich obliba z řad vlastníků nemovitostí i zhotovitelů prací výrazně klesá (což potvrzuje více než 20 letá praxe správního orgánu). Vláknocementová krytiny s obchodním názvem Eternit Dakora používaná v uplynulých cca 25

letech, preferovaná pracovníky NPÚ, která byla dříve vyráběna v Německu se v současné době již nevyrábí. Německý výrobce Eternit AG produkuje pouze krytiny v provedení vlnovek. Vláknocementová šablona Dakora je v současné době na trhu pod názvem Eternit cedral, přičemž minimální sklon střechy je 30°, šablony se pokládají primárně na laťování a dle montážního návodu se na střechy s vláknocementovými střešními deskami se bez vhodných opatření, jako je např. použití střešních žebříků nebo pokrývačských lešení, nesmí vstupovat. (Pokud existují montážní díly, jež vyžadují pravidelnou údržbu, jako např. solární nebo ventilační zařízení, je nutně zapotřebí montáž systému pochůzných roštů podle předpisů BG.) Záruka na materiál je dle výrobce: 10 let na vodonepropustnost a mrazuvzdornost výrobku. Obnova kulturních památek je z hlediska finančních nároků jednou z nejnákladnějších, a proto se i vlastníci památek uchylují k řešením, jež představují záruku zhodnocení nemalé finanční investice kompenzované použitím kvalitních materiálů. Ne vždy lze ale použít tradičních přírodních materiálů, jež by nejlépe vyhovovaly jak požadavkům na kvalitu, tak hlediskům památkové péče, a to především z technických důvodů. Mnohdy není možné realizovat památkově vhodná řešení, neboť bychom museli současně odstranit znehodnocující úpravy z minulosti, které dnes však dohromady představují funkční celek.

V rámci posouzení dopadu navrhovaných prací na hodnoty památky dospěl správní orgán k závěru, že realizací prací nebudou negativně dotčeny zájmy památkové péče a hodnoty památky jako celku. V principu se jedná sice o použití novodobé „ahistorické“ krytiny, tato ale v současné době představuje dostupnou alternativu, která splňuje nároky nejen na vzhled, tvar a velikost šablon, způsob kladení (imitující břidlici) stejně, jako to v dané době představovala osinkocementová šablonová krytina. S odkazem na Benátskou chartu, kterou zmiňuje i zástupce NPÚ se v daném případě jedná právě o moment, kdy se tradiční prostředky ("vláknocementová krytina") ukázaly nedostatečnými, a proto je možné připustit i použití nového materiálu. Jelikož objekt slouží jako muzeum a v půdních prostorách jsou mimo jiné umístěny depozitáře s cennými sbírkovými předměty je v souladu s veřejným zájmem, aby konstrukce střešního pláště byla provedena z takového materiálu, aby tyto uložené předměty nebyly ohroženy popř. znehodnoceny.

Správní orgán při posuzování předloženého záměru vzal v úvahu nejen správní praxi a zásady legitimního očekávání, ale zvážil veškeré dopady na hodnoty předmětné památky jako celku. V rámci správní praxe zdejšího správního orgánu byla předmětná krytina uplatněna např. při rekonstrukci střech následujících objektů - zámek Třemešek s parkem (nemovitá kulturní památka rej. č. ÚSKP ČR 30576/8-1069), bývalá Klapperothova manufaktura v Šumperku (nemovitá kulturní památka rej. č. ÚSKP ČR 45984/8-1264) venkovská usedlost č.p 2 v Kolšově (nemovitá kulturní památka rej. č. ÚSKP ČR 25914/8-959). Rovněž byla připuštěna při obnovách střech objektů v plošně chráněných územích MPZ Šumperk. Realizaci předloženého záměru tedy dle našeho názoru nedojde k poškození památky a ohrožení veřejného zájmu na ochraně kulturního dědictví. Zvolená krytina je v současné době vhodnou alternativou, která vzhledově nijak nevyniká, neboť zachovává tradiční požadavky na skládanou maloformátovou krytinu v charakteristické barevnosti imitující přírodní břidlici. Předmětná krytina je hojně užívána při realizacích na památkově chráněných objektech (např. zámek Letohrad, zámek Kvasice, Národní dům v Trutnově, kostel sv. Vavřince v Náchodě, barokní zámek Dobřenice, Městské lázně Kyselka, a další), ale i objektech nacházejících se v plošně chráněných územích.

Protože předložený záměr výrazně neovlivní vzhled objektu, nedojde jeho realizací k narušení památkové hodnoty stavby a nebudou tak negativně dotčeny zájmy památkové péče.

Poučení

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Podepsáno dle data v el.podpisu.

.....

Rozdělovník:

Obdrží

Jiří Frys, Langrova 2794/12, 78701 Šumperk

na vědomí

Městský úřad Šumperk - odbor výstavby, nám. Míru 364/1,
78701 Šumperk

Národní památkový ústav, ú.o.p. Olomouc, Valdštejnské
náměstí 162/3, Malá Strana, 11800 Praha